

Fără să-și dea seama, Marilena nu renunța la boală. Datorită acesteia, medicul venea în casa ei și o dezmiarda cu efluvii de muzică și cu povestea acelei iubiri atât de eterice. De aceea, se ruga mereu în sine:

— Ah, tifoidă scumpă, nu mă părăsi încă... Mai stai puțin. Mi-ai devenit dragă...

II

Alteori, după consultații, începea muzica. În timpul pauzelor, angajau dialoguri despre compozitori. De ce Mozart a murit atât de tânăr, trebuia să trăiască până la adânci bătrâneți, ca Verdi. Pentru ce această nedreptate? Și fata izbucnea în plâns, protestând împotriva nedreptei orânduiri a firii. Doctorul încerca s-o împace, dar era greu de strunit o sensibilitate atât de fragilă ca a ei.

Odată, Marilena îl întrebă pe neașteptate:

— Ce înseamnă cocotă?

— Ce? Cum ai zis? făcu surprins Margheru holbând ochii.

Fata aproape se sperie. Cătă la el cu un soi de nedumescire puțin caraghioasă.

— De unde ai auzit cuvântul ăsta?...

— Am spus ceva rău? Iertare, vă rog. Credeam că... N-am să-l mai rostesc.

Până la urmă, doctorul izbucni în râs (ce-i cu fata asta? E de-o naivitate fără pereche!), apoi deveni deodată serios:

— Să nu mai pronunți vorba asta. E urâtă.

— De ce urâtă? Explicați-mi și mie.

— Nu, nu, asta nu se poate.

— Vă implor, doctore. Marlen vă imploră frumos. Uite așa: și fata împreună mâinile în chip de rugăciune.

— Nu, se încapățână doctorul, nu trebuie să afli lucruri de-astea. Pentru ce vrei numaidecât să știi ce înseamnă?

— Vai, i-am spus unei prietene a mătușii mele... O cunoașteți pe doamna Radulian, soția avocatului?

— Personal, nu. Am auzit însă că e una dintre cele mai frumoase femei din oraș.

— Da, e fermecătoare, ca prințesa din pădurea adormită. Și simțind nevoia să-i fac un compliment i-am spus că e...

— Cocotă?

— Da, închipuiește-ți...

Magheru se luă cu mâinile de păr.

— Formidabilă gafă! Ea ce-a zis?

— S-a uitat lung la mine, era ca uluită. Mi-a spus: Sunt sigură că nici nu știi ce înseamnă acest cuvânt. I-am răspuns, înțepată: Cum să nu știi? Știu foarte bine!

— Și atunci?

— Mi-a întors spatele și a plecat supărată foc. Noroc că eram singure, altfel, ieșea un scandal. De ce s-o fi burzului? Eu doar îi făcusem un compliment, pentru că, într-adevăr, e frumoasă, are un corp superb... superb...

— Ai insultat-o, nu i-ai proslăvit frumusețea. Unde ai descoperit cuvântul acela vulgar?

Într-o carte, *La Dame aux camélias* a lui Dumas-fils... Eu așa am înțeles... Adică Marguerite Gauthier era urâtă?

— Nu, însă era o femeie de moravuri ușoare.

— Cum vine asta? Nu înțeleg...

— Adică o metresă...

— Tot nu înțeleg... Ce-i aceea metresă?

Doctorul se trudea să găsească o explicație mai potrivită.

— Ei bine, o femeie amorală, stricată, viciată până în măduva oaselor, care în loc să se mărite și să întemeieze o familie sănătoasă, își face de cap cu bărbații...

— Daaa? făcu Marilena, uitându-se la el cu ochii măriți de spaimă. Vai, ce prostie am făcut!... Cât mine de mare!...

De rușine, își ascunse fața în mâini. Chiar plânse de ciudă. Și nu-și mai luă mâinile de pe ochi, căci nu îndrăznea să-l privească pe doctor.

Acesta, dimpotrivă, o sorbea cu nesaț, ca pe o făptură picată de sus, dintr-un sobor de îngeri.

— Câtă naivitate! Câtă candoare!

Își aduse aminte cu scârbă de nopțile albe petrecute la Mogador, de femeile nerușinate de acolo, chiar de mičuța negresă.

Plecă în pripă, dezgustul de sine îl sufoca. Parcă nu mai avea putere să rămână în preajma unei făpturi atât de imaculate, a cărei prezență îl micșora în conștiința lui până la nimicire.

„Desfrânat, hoț, ucigaș! Dumnezeuule, iată ce-am ajuns: o otreapă a societății. Iartă-mă, Marlen, dacă o clipă gândul mi-a poposit în seninul tău. Numai tu cu inocența ta m-ai pus în față cu falimentul meu moral. Da, ca să-mi dau seama, lucid, unde mă găsesc, adică pe propriile mele ruine.“

După o luptă destul de crâncenă, îndârjirea lui Magheru împotriva lui se mai domoli oleacă. Îi aduse aminte (fruct al lecturilor) de cutremurătoarea datină străbună a execuțiilor haiducilor de către cârmuire. Înainte ca gâdele să vâre lațul celui osândit, se făcea norodului o strigare: Se află printre voi o fecioară gata să se lege a lua de soț pe ticălosul cel hărăzit morții pentru a-l duce pe drum drept și fără prihană?

Doctorul continuă vorbirea cu sine însuși.

„Dacă, în ceasul al doisprezecelea, destinul s-a îndurat de suferințele mele și mi-a scos în cale sufletul acesta candid de fecioară, ca să mă smulgă din prăbușirea mea abisală? Uite, mă simt cotropit de binefacerea apropierei ei, toate fibrele ființei vibrează lângă ea. Încerc senzația că mă aflu în ajunul unei uriașe prefaceri. Însuși faptul că în mine s-a trezit sentimentul unei sfâșietoare umilințe nu e un indiciu că izbăvirea a și început?“

Covârșit de o nădejde fără nume, care îi dezlănțuise o înfricoșată răscoală launtrică, Magheru cătă în sine și încremeni într-o așteptare grea, plină de mister. Ca și când ar fi voit ca miracolul regăsirii să se înfăptuiască într-o clipă. Dar încordarea lui interioară nu dăinui prea mult, ci slăbind pe-ncetul, se topi. Nici nu se putea altfel.

„Niciodată n-o să fiu vrednic de noua Marlen, oricât aş vrea și orice aş face. Așa că trebuie s-o scot din intimitatea mea sufletească. Nu sunt decât un ucigaș. Și nu-mi spăl cugetul decât ispășind. Asta-i! Din aceste premise nu pot ieși... Mai bine, m-aș preda justiției, să isprăvesc odată!“

Încremeni mut, cu răsufierea tăiată! „Nu pot! Încă nu pot s-o fac!“

Chiar a doua zi se întâmplă un fapt care îl îngândură greu pe Ilarie.

Dintr-o comună învecinată, fu adus la spital, sub pază, un țăran vârstnic, de vreo cincizeci de ani. Spărsese cu câteva zile înainte biserica satului și furase câteva covoare, o icoană cu rama aurită și o mică sumă de bani. Nimeni nu bănuia că el ar putea să fie hoțul, căci se bucura de nume bun. Însă, în noaptea următoare, i se arătă în vis o femeie – răufăcătorul susținea că e Maica Domnului – care îi porunci să-și taie mâna dreaptă, pentru a ispăși fărădelegea. Cuprins de remușcări, omul împlini porunca cerească, fără nicio împotrivire. Puse mâna pe butuc și o retează cu toporul. Apoi, alergă la postul de jandarmi să se denunțe. Ba, mai mult, mărturisi doctorului că nu simțise nicio durere după ce despicasese osul.

„Iată, nefericitul ăsta, despre care se poate spune că nu are decât o viață sufletească rudimentară, dovedește mai multă conștiință decât mine. Pentru un simplu furt, își retează brațul vinovat și se dă pe mâna jandarmilor, ca să ispășească greșeala. Și eu, eu, care am ucis un om, ezit să fac același lucru!“

O lovitură mult prea grea decât asta primi Ilarie chiar în seara acelei zile. Pe când se întorcea spre casă, întâlnește întâmplător pe avocatul Radulian. Când îl văzu, zâmbi larg cu toată bucuria în ochi. Așa făcea rareori, pentru că rareori avea prilejul să stea de vorbă cu oameni atât de fermecători ca Radulian. Era frumos, prea frumos pentru un bărbat, avocat notoriu, cult, inteligent, cu maniere ireproșabile, afabil, spiritual, prietenos. Greu să-i găsești un cusur, o umbră. Și în plus, avea o soție – frumoasa

frumoaselor. Când ieșeau împreună să se plimbe sau îi vedeai la un spectacol, toți piteștenii căscau ochii ca să admire minunata pereche, deși, bineînțeles, o bună parte din ei erau roși de viermele invidiei. Doctorul îi spusese odată: Voi trebuie să vă duceți la Hollywood, să faceți filme, asta-i menirea voastră!

De astă dată, Magheru nu-i vorbi de cinematografie.

— Dragul meu, îmi pare bine că ne-am întâlnit. Tocmai voiam să pun la punct o neînțelegere... Alaltăieri, am fost la Voinea și domnișoara Marilena mi-a povestit întâmplător că... și îi relată amănunțit scena dintre cele două femei.

— Domnișoara a avut perfectă dreptate. Nevastă-mea e, cu adevărat... cocotă!

Stupoare! Cum se poate? Ce s-a întâmplat? Cine ar crede așa ceva?

— Da, da, doctore. Pe lumea asta orice e posibil! Ei bine, am prins-o în flagrant delict de adulter, pur și simplu. Acum ne-am despărțit, i-am intentat proces de divorț și... aștept. Sunt cam zdrobit sufletește, închipuiește-ți, o iubeam, nu-i așa?, dar timpul vindecă rănile iubirii. Așa că domnișoara Zăvideanu...

— Nu Zăvideanu, Voinea... îl corectă Magheru.

— Șerban Voinea nu are copii. Marilena e unica fiică a lui Matei.

— Daa? Serios?

— Foarte serios! N-ai știut?

Doctorul, alb ca varul, se clătină cu trotuarul fugit de sub picioare. Marilena – fata victimei sale? Nemaipomenit! Și el, care habar n-avea pe cine îngrijise, și mai ales

pe cine îndrăgise. Se mișca în lume complăcându-se parcă într-o buimăceală proprie unor anumiți poeți, când, de fapt, trebuia să fie exact și precis ca matematica. Plecă repede, uitând să-și mai ia ziua-bună. Pe drum, în zorul neobișnuit cu care mergea, se izbi fără vrere de comisarul Giolgău, șeful poliției. Năucit de această nouă și neprevăzută întâmplare, slobozi un țipăt ușor.

— Ce vă speriați așa, dom'le doctor, că nu mănânc oameni, sărac de mine, zise polițistul, făcându-i loc să treacă.

— Scuză-mă, domnule comisar, eram cu gândurile prinse...

— Mă rog, nu face nimic!

Își continuă drumul, pierzându-se în furnicarul de lume care mișuna pe trotuarul îngust.

„Ah, dacă știa să privească în mine (uneori, sunt transparent ca sticla), cum m-ar fi înhățat namila aceea de comisar! Nu de alta, dar încheiam un ceas mai devreme acest capitol îngrozitor al frământărilor...”

La câțiva pași înaintea lui, zări spatele lat al profesorului Olarian.

— Ascultă, dascăle, îl întrebă Magheru fără nicio introducere, răposatul Zăvideanu avea copii?

— Numai o singură fată... Dar de ce te interesezi? Te gândești la însurătoare?

Doctorul, trecând peste aluzia insolentă, îi adresă altă întrebare:

— Voinea ce rudă e cu el?

— Da' pe unde trăiești, doctore? Voinea e cumnatu-său.

— Ține, adică, pe sora lui Zăvideanu?

— Vezi bine...

Ca să nu mai fie iscodit de curiozitatea profesorului, Magheru se depărtă în pripă, pretextând că are treburi urgente. Olarian căută în urmă-i (ăsta plutește prin nori) și își văzu de drum mai departe.

Ajuns acasă, doctorul se abătu pe la proprietăreașă. O găsi în sufragerie.

— Doamnă Albu, spune-mi te rog, cunoști bine familia Zăvideanu?

— Cum să n-o cunosc? Doar sunt piteșteancă get-beget. Ce te interesează anume?

Voia s-o întrebe același lucru (dacă Marilena, într-adevăr, e fiica moșierului), fiindcă i se părea că nu-i ajung cele două confirmări (ale avocatului Radulian și profesorului Olarian) și căuta cu deznădejde, poate – cine știe – va da și peste o infirmare...

„Dar nu, e absurd... Merg orbește împotriva evidenței!”

Cazul era deja angajat în dialog și întoarse oportun macazul:

— Vreau să știu dacă familia lor e... istorică.

Proprietăreașa rămase mofluză auzind asemenea întrebare.

— Așa vorbește lumea... Însă niciodată nu m-a preocupat genealogia Zăvidenilor... Și nu înțeleg de ce te preocupă pe dumneata? Mai bine, vezi de moștenitoarea lor, sărăcuța... S-a făcut bine?

— Nu înțeleg de ce-i spui sărăcuța?

— Pentru că e infirmă... de-asta...

— Infirmă?

— Cum, nu știai? O îngrijești de atâta timp și încă n-ai aflat?

— Am îngrijit-o de febră tifoidă. Nu mi s-a spus că e infirmă. În ce constă infirmitatea ei?

— Are picioarele paralizate de trei sau patru ani...

— În clipa asta iau cunoștință de acest fapt, îți dau cuvântul...

— Bine, te cred! Nu înțeleg însă pentru care motiv ți-au ascuns tocmai dumitale, medicul ei, când toți piteștenii noștri știu asta și o compătinesc. Păcat de ea!

— Eu am s-o fac bine...

— Îți urez reușită deplină. S-a căutat prin străinătăți luni de zile, a fost internată în sanatorii, dar fără niciun rezultat. Așa că nu prea văd cum ai s-o vindecii...

— Da, da, cred că o vindec.

Doamna Albu gândi: „Of, ce naiv e doctorașul ăsta! Naiv și tare zănatic...”

Aici părea să se sfârșească dialogul. Magheru, năucit de atâtea lovituri îndurate, trebuia să se retragă, dar îi era frică să rămână sigur. Orice coborâș în abisul lui însemna un noian de chinuri. Îl fulgeră o idee:

— Ce-ai zice, doamnă Lisbeth, dacă ne-am rezezi la București și am petrece noaptea într-un local cu muzică și dans?

— Doamne, doctore, ce ți-o fi venit?

— Zău, hai cu mine, te rog, am nevoie de o parteneră...

— Să știi că mă supăr, dacă insiști. Du-te singur, parteneră găsești acolo câte vrei. Nu vreau să ajung de râsul lumii.

— Te mai rog o dată...

— Poți să mă rogi până mâine. Nu știu, zău, ce-ți veni? Nu prea cred că ești zdravăn la cap. Ca atunci când

te-ai îmbătat și... Eu sunt femeie matură, aș putea să-ți fiu mamă...

— Lasă, nu-mi mai pomeni de ceea ce vreau să uit. Mă duc singur.

— Mai bine, stai acasă și odihnește-te, nu-ți mai pierde nopțile fără rost...

— Nu pot! Nu pot! răcni Magheru brusc desfigurat. Înțelegi, nu pot!

Femeia, speriată, se trase înapoi, holbând ochii. (E nebun, cu adevărat.)

— Bine, du-te...

— Nu, nu mai plec. Fac muzică...

— Da, asta mai înțeleg...

— Ia loc, te rog, și ascultă. Ce-ți place, doamna mea?

Femeia tresări, plăcut surprinsă: hm! doamna mea, așa da, expresia asta parcă-i unsă cu miere. Îi răspunse:

— N-am preferințe.

— Am să-ți cânt atunci Ceaikovski... Când te vei plictisi, poți să pleci. Nu-i nicio supărare.

Se așeză la pian și execută *Oneghin*. După aceea începu *Simfonia fantastică* a lui Berlioz... Când începu o sonată de Beethoven, voi să-i anunțe titlul.

— Asta este...

Dar scaunul era gol... Proprietăreasa, cu pași de vată, dispăruse ca o fantomă, fără s-o simtă și se dusesese la culcare. Dimineața, când se sculă, îl găsi pe Magheru tot în salon. Dormea dus, aplecat pe claviatura pianului. Așternu o cruce mare pe piept.

— Doamne, Doamne, uite unde și-a petrecut nop-tica...

Capitolul 18

Sărăcuța

După-amiază, telefonul zbârnâi strident. Doctorul Magheru era chemat grabnic la Henriette. Marilena avea din nou temperatură.

— Ce-o fi asta? se întrebă el plutind în mirare. O revenire a bolii, o complicație? Prost al naibii!

Se îmbracă și porni greu de oboseală din pricina nopții nedormite. Părea foarte nemulțumit și, ca de obicei când acest sentiment se instala în el, avea impresia că pășește alături de viață, că orele, chiar zilele sunt pierdute fără putință de recuperare. Era nemulțumit din cauza greșelilor prostești pe care le făcea. Ce s-a apucat s-o invite pe proprietăreasă, fără rost, la București, când acolo avea cu cine să-și petreacă o noapte?

„Cum uitasem de micuța Păr Creț?”

Hotărât, invitația era o insolență. Mai ales că urma după cealaltă gugumănie, când el se îmbătase turtă și o dorise. Cum nu-i intra în cap că această femeie onestă și bisericoadă e de o pudicitate extremă? Semăna ca două picături de apă cu Camille, vestita somnambulă a